

УДК 007 : 304 : 070

МІСЦЕВА ПРЕСА ЧЕРНІГІВЩИНИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

БОЙКО Максим, асп.

Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, вул. Мельникова, 36/1, м. Київ, 04119, Україна, e-mail: boykomaxim@ukr.net

У статті аналізуються публікації радянської місцевої преси (районних газет) Коропського, Бахмацького і Борзенського районів Чернігівської області, подається зіставлення контенту з сучасними виданнями цих же місцевостей. Пропонується модель розвитку місцевої преси, розглядаються проблемні моменти їх переходу від комунальної до приватної власності. Об'єкт дослідження – місцева преса Чернігівської області, зокрема бахмацька районна газета «Голос Присеймів'я», коропська районна газета «Нові горизонти», борзенська районна газета «Вісті Борзнянщини». Предмет дослідження – аналіз відмінностей контенту й структурної побудови цих же видань за 1986 та 2016 роки. Основні методи дослідження – робота з оригінальними примірниками районних газет Чернігівщини за 1986 та 2016 роки в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського, а також порівняльно- історичний та проблемно-хронологічний методи.

***Ключові слова:** місцева преса, контент, стаття, нова модель районної преси.*

Вступ. У комунікаційній системі регіонів України місцева преса (районні газети) відіграють важливу роль у забезпеченні населення інформаційною продукцією. В невеликих містах та селах вони користуються популярністю, особливо серед аудиторії за 50. Проте є питання стосовно професійності співробітників місцевих редакцій, чи достатньо у них можливостей для відстоювання свого права на якісну журналістику.

Постійна увага науковців до проблематики регіональної (місцевої) преси свідчить про актуальність цієї теми. Стан сучасної регіональної преси розглядається в окремих публікаціях М. Карася [1], О. Мелешенка [2], А. Москаленка [3 ; 4], О. Чекмишева [5 ; 6], Л. Здіра [7]. Ролі регіональних ЗМІ в процесі державотворення присвячено публікації Ю. Ярмиша [8] та Б. Загайського [9]. Моніторинг стану сучасної регіональної преси проводиться у статті В. Ступак [10]. Місцеву пресу початку ХХ ст. у різних регіонах України вивчали: А. Волобуєва, О. Школьна, Н. Сидоренко, Т. Хітрова, Н. Яблонівська, М. Романюк, О. Дроздовська та ін.

Мета статті – провести паралелі й визначити зміни в тематиці та структурі сучасної місцевої преси в порівнянні з радянським періодом. Нині чимало практиків стурбовані питанням кардинальних змін редакційної політики, підвищення ефективності публікацій, їх впливу на суспільне життя регіону. Можливо настав час спростувати думки скептиків про те, що «районки» належать до вимираючого виду журналістики?

Методи дослідження. Основні методи дослідження – це моніторинг (пошук, опрацювання) оригінальних паперових примірників районних газет Чернігівщини за 1986 та 2016 рр. у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського в Києві, а також порівняльно-історичний та проблемно-хронологічний методи, що дозволили провести аналіз, зіставлення та узагальнення на певній історичній дистанції (30 років).

Результати й обговорення. Зазначимо, що у 20–30-х рр. ХХ ст., а саме в період становлення СРСР в Україні був сформований особливий сегмент друкованих засобів масової інформації місцевої сфери розповсюдження – «районна преса» – газети, засновані й фінансовані місцевими організаціями Комуністичної партії Радянського Союзу практично в кожному адміністративному районі. У 1990 рр. після розпаду Радянського Союзу ці видання перейшли в комунальну власність органів

місцевого самоврядування. Слід зауважити, що в той час масової приватизації державних підприємств редакції комунальних засобів масової інформації не потрапляли під приватизацію і залишилися в комунальній власності.

Для прикладу візьмемо районну пресу Сіверського краю. В інформаційному просторі Чернігівщини створені прийнятні умови для діяльності суб'єктів інформаційних відносин та задоволення інформаційних потреб населення, захисту конституційного права на інформацію. Варто зазначити, що область складається з 22 адміністративних районів, у кожному з них повноцінно функціонують по кілька районних видань, як державних, так і приватних. Розповсюдження друкованих ЗМІ у роздріб переважно здійснюється через відділення «Укрпошти». Значна частина накладу, особливо комунальних газет, розповсюджується шляхом передплати.

Проблеми, з якими стикається комунальна преса, переважно лежать у фінансовій площині й пов'язані з недостатньою фінансовою підтримкою комунальних ЗМІ з місцевих бюджетів. Обмеженість коштів, а також зростання вартості паперу та поліграфічних послуг призводить до накопичення заборгованості перед поліграфічними підприємствами, де друкується більшість комунальних районних газет.

У зв'язку з несприятливою економічною ситуацією, підвищенням цін на папір та на поліграфічні послуги загалом, більшість комунальних видань була вимушена повернутися до чорно-білого друку, а також скоротити кількість сторінок. Це є ще одним доказом того, що час передавати місцеву пресу до приватних рук. Питання реформування друкованих ЗМІ, співзасновниками яких є органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, регулярно обговорюються під час зустрічей редакторів із керівництвом області. Загалом більшість редакторів комунальних ЗМІ висловлюються на підтримку роздержавлення та виступають за його прискорення, зокрема – за найскоріше законодавче врегулювання цього процесу.

Незалежно від форми власності головним критерієм ефективності діяльності місцевої преси є, насамперед, кількісний склад її аудиторії. На перший погляд, комунальна преса не може скласти конкуренцію приватній, оскільки постійний адміністративний, політичний та економічний тиск негативно впливають на якість інформаційних матеріалів, що, в свою чергу, не може позитивно впливати на авторитет редакції [11].

Згідно з даними офіційного сайту Чернігівської обласної державної адміністрації, в області зареєстровано 326 місцевих друкованих ЗМІ. Нині регулярно виходить у світ 67 назв місцевої періодики загальним разовим тиражем понад 650 тис. примірників, із них:

за сферою розповсюдження: в межах області – 34 видання, в межах районів – 24 видання, в межах міст – 9 видань;

за видами видань: 63 газети, 2 журнали, 2 збірники;

за тематичним спрямуванням: громадсько-, загальнополітичні – 32 видання; інформаційні, інформаційно-рекламні – 15 видань; рекламні та рекламно-інформаційні – 8 видань; релігійні – 5 видань; науково-популярні – 4 видання; для дозвілля – 1 видання; соціальне – 1 видання; літературне – 1 видання;

за мовою видань: українською мовою – 37 видань; українською та російською мовами – 25 видань; російською мовою – 2 видання; українською, російською, англійською мовами – 2 видання; українською, російською, англійською та німецькою мовами – 1 видання.

Засновниками друкованих ЗМІ виступають: органи виконавчої влади, місцевого самоврядування – 28 видань (включно з виданнями, де вони є співзасновниками); фізичні особи – 12 видань; комерційні структури – 11 видань; навчальні заклади – 5 видань; релігійні організації – 5 видань; громадські об'єднання – 3 видання; трудові колективи редакцій – 1 видання [12].

Розглянемо безпосередньо бахмацьку районну газету «Голос Присеймів'я» (далі подається скорочена назва – «ГП»), коропську – «Коропщина» (скорочено в тексті дається поси-

лання «К») і борзенську «Вісті Борзнянщини» («ВБ»). Їх тиражі варіюються в розумних межах, у Бахмачі і Коропі в районі 5000 примірників, у Борзні близько 4500 і це при тому, що Бахмацький район в півтора – два рази більше за чисельністю населення (Бахмацький район має 52 тисячі населення, Коропський – 30 тисяч, Борзенський – 37 тисяч). Це свідчить про те, що кількість примірників газети «ВБ» і «Коропщини» на душу населення значно вища, ніж у Бахмачі. Якщо порівняти з радянським періодом, то тиражі всіх трьох газет значно впали, та й інтерес жителів районів до місцевої преси згас. У чому ж причина?

Тут істотними є два фактори:

1) значно скоротилася кількість професійних журналістів у колективах районних редакцій, після закінчення факультетів журналістики випускники воліють будувати кар'єру в столиці або ж в обласному центрі, район не є пріоритетом для молодого спеціаліста;

2) практично зійшла нанівець впливовість публікацій в районній пресі, тобто, якщо за радянських часів на сторінках «районки» з'являлася критична стаття, то обов'язковою була логічна реакція – розголос, догана, а то й звільнення недолугого керівника, сьогодні ж така практики відсутня. Як соціальні, так і моральні функції послаблені.

Для порівняльного аналізу обрано примірники вищезгаданих газет за 1986 та 2016 рр. Бахмацька районна газета «Голос Присеймів'я» заснована 1 серпня 1931 року під назвою «Прапор комуни» як орган РК КП(б)У. Після другої світової війни назву було змінено на «Під прапором ленінізму». З середини 60-х і до кінця 80-х рр. – «Радянське село». З 1990 р. – сучасна назва. В 1986 р. газета «Радянське село» була органом Бахмацького райкому Комуністичної партії та районної Ради народних депутатів Чернігівської області. По суті – рупором партії. Виходила тричі на тиждень – вівторок, четвер, субота. Розповсюджувалась по передплаті і в роздріб. Коштувала

3 копійки. Обсяг – один друкований аркуш, чотири сторінки. Тираж – 18500. Друк чорно-білий. З постійних рубрик варто відмітити: «Люби і знай свій рідний край», тут друкувались матеріали краєзнавчого характеру, «Спорт» (огляд спортивних подій у районі), «Фоторепортаж», «Сигналізує рейдова» (матеріали про перевірки організацій і підприємств району), «Норма життя тверезість» (публікації, присвячені боротьбі з «зеленим змієм»), «Огляд листів», «Хоча листа й не надруковано», «Довідки, реклама, оголошення», «Офіційне» (політичні новини району, звіти про роботу місцевої влади).

«Голос Присеймів'я» зразка 2016 р. – уже зовсім інша газета. Виходить раз на тиждень, щосуботи, щоправда на двох друкованих аркушах, вісім сторінок. При цьому чотири сторінки надруковано в кольорі, інші чотири залишилися чорно-білими. Тираж скоротився більш ніж утричі і складає 5500 примірників. Засновниками є районна рада та районна державна адміністрація. Серед постійних рубрик такі: «Офіційне» (звіти про роботу районної ради та райдержадміністрації), «Соціальний захист» (матеріали соціального спрямування), «У територіальній громаді» (новини з сільських рад Бахмацького району), «На прохання читачів» (друкуються роз'яснення для населення стосовно призначення субсидій, розрахунків за газ) тощо. Суттєво збільшився обсяг реклами й оголошень (іноді до трьох сторінок), багато фотоілюстрацій великого розміру, тексти невеликі, статті стали менш інформаційно насичені.

Детальніше зупинюся на контенті публікацій. Так, у номері газети «Радянське село» від 7 січня 1986 р. з'явилася публікація, а точніше надруковано лист громадянина Михайленка, в якому той скаржився на роботу місцевих зв'язківців. Після розголосу в пресі керівництво Бахмацького районного відділу зв'язку було змушене реагувати. Інвалідові війни повернули окремий номер, а в Пирогівці телефонну лінію перенесли з магазину в приватний будинок по сусідству, аби ним можна було користуватися цілодобово, а не тільки в години роботи магазину.

Слід зазначити, що не всі листи з обуреннями потрапляли на шпальти районки. Проте реакція на ці листи була в переважній більшості випадків.

В номері за 21 січня 1986 р. у рамках рубрики «Хоча листа й не надруковано» опубліковано реакцію на лист – скаргу. В листі житель села Фастовці М. С. Сагайдачний писав, що в місцевому магазині йому не видали гроші за здану склотару. З правління Бахмацького райспоживтовариства відповіли редакції, що ці факти мали місце, гроші Сагайдачному вже видані, а за порушення правил торгівлі продавців Мозгову та Яременко попереджено. Зрозуміло, що це порушення не надто серйозне і друкувати повністю лист не обов'язково, проте реакція відреагувала. Інколи скарги траплялися необгрунтовані, однак і вони не залишалися не поміченими й час від часу друкувалися на шпальтах.

Так, у газеті за 20 лютого 1986 р. з'явилася публікація – реакція на лист ветерана Великої Вітчизняної війни Сипливого, в якому той висловлював незадоволення роботою продавця продуктового магазину Г. Рогової. Проте, як виявилось в ході перевірки, продавець працює згідно встановленого розпорядку робочого дня. Продуктовий магазин відкрито з 9-ї до 11-ї ранку в першій половині дня, з 17-ї до 19-ї в другій половині. Цього часу вистачає, щоб люди придбали все необхідне з продовольчих товарів. Від покупців, що користуються послугами сільського магазину, нарікань не було. З цього виходить, що кожне звернення до редакції розглядалося, навіть якщо в ньому не було «складу злочину».

Коропська районна газета «Нові горизонти» була заснована в березні 1932 р., як орган Коропського райкому Комуністичної партії України та районної ради народних депутатів Чернігівської області. Виходила тричі на тиждень (вівторок, четвер, субота), коштувала 3 копійки. Обсяг – 1 друкований аркуш, 4 сторінки. Тираж складав 10000 екземплярів. Фактично відсутня реклама, лише поодинокі оголошення (1–2 на номер або кіль-

ка некрологів чи привітань). Варто відзначити високий рівень зв'язків «редакція – читач». У 1985 р. редакція отримала 2462 листи, 2107 з яких було надруковано. Для цього була створена окрема рубрика «Сьогодні наші читачі... рапортують... ведуть репортаж... ставлять за приклад... дякують... отримують відповідь... зауважують... фотографують...» тощо. Також серед основних рубрик варто відзначити такі: «У колективах комуністичної праці», «Світ твоїх захоплень», «Перевіряє рейдова», «Творчість наших читачів», «Ви нам писали», «Повертаючись до надрукованого», «У районному комітеті народного контролю», «Твої, партіє, сини», «Інтерв'ю», «Колонка коментатора» (міжнародні події).

У 2016 р. коропська районка стала докорінно іншою, хоча назва лишилася незмінною. Деякі випуски виходили в кольорі. З'являється щосуботи, 2 друковані аркуші, 8 сторінок. Тираж зменшився до 4500 примірників. Поширюється по передплаті й у роздріб. Засновники – районна рада, райдержадміністрація, колектив редакції. Існують платні публікації («Політика», «Політикум», «Сьогодні», «Політична реклама»). Основні рубрики: «Місцеве самоврядування», «Новини Коропщини, події, факти», «Репортаж», «Астрологія, гороскоп», «Гумор». Телепрограми відводиться ціла сторінка. Вітання й оголошення іноді обіймають дві шпальти. Матеріали великі й малоінформативні, велика фотоілюстрація (займає значну площу газетної шпальти).

Також подамо приклади кількох публікацій, що з'явилися на шпальтах Коропської районної газети «Нові горизонти» в 1986 р. Так, 18 січня вийшло повідомлення «Листам трудящих – увагу». За радянського часу існував Комітет народного контролю, а його працівники проводили контрольні рейди, до них долучались і працівники редакцій. Під час однієї з перевірок районного вузла зв'язку народні контролери виявили чимало недоліків. Зокрема зв'язківцями велася недостатня робота з листами та зверненнями трудящих. В журналі обліку скарг і заяв

не вказувалися строки їх виконання, не проставлялися відмітки про вирішення питання. Слабо задовольняються прохання інвалідів та учасників війни на встановлення телефонів. Порушуються терміни завезення пошти в окремі поштові відділення, через що передплатники не своєчасно отримують газети й журнали. Райком народного контролю звернув увагу начальника райвузла зв'язку М. Бурдюга на вказані недоліки, прийнято до відома його запевнення, що найближчим часом вони будуть усунуті.

Наступна публікація 22 лютого 1986 р. стосувалася кричущої безгосподарності голови колгоспу «Україна» Г. Савченка й мала назву «З власної кишені». На день перевірки було виявлено 60 тон зіпсованих овочів, що на 49 тон перевищує норму, колгоспу завдано збитків на понад 1300 карбованців. Райком народного контролю поставив перед Г. Савченком вимогу організувати перебирання насінневих бульб, аби не допустити подальшого псування. Завдані збитки голова колгоспу буде виплачувати з власної кишені.

У випуску газети «Нові горизонти» від 9 серпня 1986 р. з'явилася стаття «Штраф на трьох випивох». Як можна здогадатись із назви – йшлося про боротьбу з зеленим змієм. Автор публікації М. Заїка, заступник голови товариського суду колгоспу «Родина», повідомив, що 21 липня в присутності трудівників господарства відбувся товариський суд, на якому була розглянута справа механізаторів Крома, Войтенка та Тютюнника, що неодноразово бували в громадських місцях напідпитку, якимось навіть у робочий час. Справедливі слова осуду почули порушники від односельців і колег. Товариський суд постановив накласти на них штраф у розмірі 30 карбованців.

Борзенська районна газета заснована в жовтні 1931 р. під назвою «Колгоспник Борзенщини», як орган Борзенського райкому Комуністичної партії України та районної ради народних депутатів Чернігівської області. Часопис мав також назву «Комуністична праця», нині – «Вісті Борзнянщини». Виходить

тричі на тиждень (вівторок, четвер, субота), вартість 3 копійки. Обсяг – 1 друкований аркуш, 4 сторінки. Тираж – 15000 екземплярів. Основні рубрики: «Офіційний відділ», «Після критики», «Огляд пошти», «Бесіди на міжнародні теми», «В районному комітеті народного контролю», «Хоч листа й не надруковано», «Репортаж». Як і в «Радянському селі» та «Нових горизонтах», тут на належному рівні зворотній зв'язок із читачем, мінімум реклами.

Районна газета «Вісті Борзнянщини» зразка 2016 р. суттєво змінилася. Тираж знизився до 4000 примірників. Виходить щотижнево, по суботах, щоправда, на 8 сторінках. Розповсюджується по передплаті, засновники – районна рада й райдержадміністрація. Засилля реклами й платних оголошень, телепрограма займає цілу сторінку. Головні рубрики: «У районній раді», «Новини. Події. Факти», «Звідусіль». Заслугує уваги рубрика «Нам пишуть», проте розглядаються теми зовсім не злободенні.

На противагу сьогоднішній інертності – кілька прикладів публікацій, що були надруковані в «Комуністичній праці» 30 років тому. В номері від 16 січня 1986 р. опубліковано повідомлення – реакція на скаргу від колгоспників колгоспу «Авангард» про зловживання завідуючої магазину № 5 Л. І. Коломійченко. Борзнянське райспоживтовариство повідомило, що на засіданні правління дирекції коопгастроному було запропоновано звільнити з роботи Коломійченко Л. І. Пропозиція була підтримана й завідуюча від того часу в торгівлі більше не працювала.

Своє невдоволення роботою місцевого клубу висловили доярки колгоспу імені Фрунзе на шпальтах газети від 27 березня 1986 р. Із цим листом редакція звернулася до голови виконкому Оленівської сільської ради М. Ляха, який в свою чергу повідомив, що й справді в роботі Будинку культури (директор І. Індик) останнім часом відчувається пасивність. А от щодо бібліотеки, то завідувачка щочетверга відвідує дільниці тварин-

ництва й проводить книгообмін. Лист доярок обговорили на засіданні виконкому, а директорів Будинку культури вказано на допущені недоліки.

В номері від 24 липня тієї ж Борзнянської районної газети з'явилася публікація під назвою «Після критики». Тут назва говорить сама за себе. В ній було зацентровано увагу на раніше надрукованих критичних статтях і по суті є реакцію на них. Розглядався критичний допис від 3 червня «Шкідлива ініціатива», де мова йшла про незаконну торгівлю хлібом працівниками Комарівського хлібзаводу. У своїй замітці директор заводу Троєцький доповів, що ця скарга була розглянута на загальних трудових зборах. За продаж хліба без відома дирекції з автомобільної будки населенню Комарівки водієві Шльончаку винесено сувору догану.

Загалом, якість районних газет за 30 років погіршилася. Навіть структурно це помітно, зникли відділи сільського господарства, листів і масової роботи, зі зрозумілих причин ліквідовано відділи партійної роботи. Проте чільними тепер вважаються відділи реклами й оголошень. Розвиток цифрового фотодруку теж не пішов на користь районній пресі. Так, фотографій стало більше, але їх художня якість і доречність викликають сумніви. Інколи складається враження, що недостатньо актуальний текст просто доповнюють фотоілюстрацією, при чому часто надто великого розміру. Також існує відмінність у розмірах шрифтів, що використовувалися 30 років тому й нині. Шрифти стали більші, збільшилися інтервали між рядками. Це свідчить про зменшення загального масиву інформації, «однорідність» новин, наповнення газети стало не таким багатоманітним і менш актуальним.

Можна говорити, що наведені приклади не найактуальніші для сьогодення, проте сама тенденція висвітлення проблем і вад місцевого життя є правильною. Тридцять років тому одна з найголовніших функцій преси «критики й контролю» в місцевій пресі реалізовувалася ширше, ніж зараз. При перегляді по-

над 10 номерів газети «Голос Присеймів'я» за 2016 р. не знайдено жодного критичного матеріалу. Аналогічна ситуація й у «Вістях Борзнянщини» та «Коропщині». Не варто, звісно, применшувати значення новин від районної влади, етнографічних описів чи історичних розвідок, нарисів із життя окремих людей, що прославляють малу Батьківщину своїми досягненнями, трудовими чи творчими, заслуговують потрапити на шпальту районки. Однак чи створена місцева преса виключно для цього? Питання відкрите.

Показово те, що засновниками цих газет є місцеві органи влади, які, як відомо, тісно пов'язані з місцевим бізнесом. То про яку критику може йти мова? У цьому криється ще одна проблема, фінансова залежність ніколи ще не йшла на користь зваженій, плюралістичній журналістиці. В останні роки на противагу таким виданням з'являються незалежні районні газети, засновниками найчастіше виступають самі колективи редакцій за підтримки місцевих підприємців, націлених на правдиву й відкриту журналістику. Матеріали в незалежній пресі яскравіші, авторський колектив поводить себе сміливіше, відсутня цензура з боку районних адміністрацій і райрад.

Саме така модель побудови районної преси має перспективу, тільки в умовах незалежного фінансування місцева газета зможе розвиватися в правильному напрямку і стати тим друкованим органом, де будуть реально відстоювати інтереси місцевого населення, піднімати злободенні теми, не боятися говорити правду. Однак, при паралельному створенні приватних ЗМІ не варто відмовлятися повністю від комунальної преси. Можливо, варто переглянути управлінські складники її діяльності, змінити підходи? При правильному менеджменті навіть державна районка може стати зовсім іншою, яскравішою, цікавішою, правдивішою.

Слід нагадати, що з 1 січня 2016 р. набрав чинності Закон 917-VIII «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації». Тут визначено механізм ре-

формування друкованих ЗМІ, заснованих органами державної влади, іншими державними органами та органами місцевого самоврядування. Реформування друкованих ЗМІ та редакцій планується здійснити у два етапи: перший – протягом одного року з дня набрання чинності цим законом, а другий – упродовж наступних двох років.

Згідно з текстом закону, на першому етапі здійснюватиметься реформування друкованих ЗМІ згідно із затвердженим Кабінетом міністрів переліком, до якого включатимуться ЗМІ, що звернулися з відповідними клопотаннями. На другому етапі здійснюватиметься реформування тих друкованих ЗМІ і редакцій, які не реформовані на першому етапі. Після роздержавлення друкованого чи комунального ЗМІ має зберігатися мова цього видання [13].

Висновки. Сьогодні районні газети потребують справедливої ціни на передплату, доведення її до самоокупності. Безумовно, цей непопулярний, але необхідний в ринкових умовах крок зменшить кількість передплатників, проте менше не завжди означає гірше. Залишиться саме той читач, якому насправді цікаве наповнення газети з його району. Як результат – зменшиться дотаційність із місцевих бюджетів, а це, в свою чергу, дозволить місцевій журналістиці бути менш залежною від влади і проводити сміливішу редакційну політику. Виходячи з цього, журналістським колективам варто буде по-новому підходити до створення публікацій, аби в першу чергу зацікавити читача, а не догодити районній владі.

Якісно новий рівень актуального контенту з часом поверне кількість передплатників на старий рівень, а, можливо, й перевершить. Також треба змінити підходи до проведення передплатних кампаній, створити чіткий план – стратегію з їх проведення, застосовуючи сучасні технології маркетингу та реклами.

1. Карась М. А. Регіональна преса в демократичному суспільстві (на прикладі періодики США) : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 — журналістика / Карась М. А. ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 1999.

2. Мелешенко О. К. Газетні інформаційні моделі: взаємозв'язок та взаємозалежність концепції і структури тематики : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 — журналістика / Мелешенко О. К. ; Київ. держ. ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 1993.

3. Засоби масової інформації : поняттєвий апарат / за ред. А. З. Москаленка. — К., 1997.

4. Сучасна інформаційна політика / відп. ред. А. З. Москаленко. — К., 1999

5. Чекмишев О. В. Регіональна преса з 1976 року до нинішнього часу / О. Чекмишев // Сучасна українська журналістика. Поняттєвий аспект. — К., 1997. — С. 32—36.

6. Чекмишев О. В. Український монітор / О. Чекмишев // Аналітичний збірник інформаційних моделей українських ЗМІ. — К., 1997. — № 9. — С. 12—18.

7. Здір Л. Економічний стан і якість ЗМІ залежить від взаєморозуміння обох сторін / Л. Здір // Народне слово. — 2001. — 24 лют.

8. Ярмиш Ю. Роль ЗМІ в процесах державотворення / Ю. Ярмиш // Український медиа-бюлетень. — К., 1999. — № 3. — С. 13—15.

9. Загайський Б. Регіональна преса чекає зрушень / Б. Загайський // Наш вибір – радикальні реформи. — К., 1995. — С. 5—9.

10. Ступак В. Моніторинг української преси / В. Ступак // Вісн. книжкової палати. — 2001. — № 4. — С. 35—37.

11. Головне Управління статистики у Чернігівській області [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://chernigivstat.gov.ua/>. — Дата доступу: 15.01.2016.

12. Офіційний сайт Чернігівської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://cg.gov.ua/index.php?id=175207&tp=0>. — Дата доступу: 15.01.2016.

13. Закон України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/917-19>. — Дата доступу: 15.01.2016.

UDC 007 : 304 : 070

THE LOCAL PERIODICALS OF CHERNIHIV REGION: REALITIES AND PERSPECTIVES

Boiko Maksym, PhD student.

Institute of Journalism of Taras Shevchenko National University of Kyiv, 36/1, Melnykova St., Kyiv, 004119, Ukraine e-mail: boykomaxim@ukr.net

This article analyzes the Soviet local press publications (regional newspapers) of Korop, Bakhmach and Borzna districts of Chernihiv region and compares their content with the same newspapers today. The author offers the model of the local press and proposes the ways of transition from communal to private property. The local press of Chernihiv region is the main object of the research, namely Bakhmach regional newspaper «Golos Prysejmiv'ia» (Voice of the Seim river), Korop regional newspaper «Novi horyzonty» (New Horizons), Borzna regional newspaper «Visti Borznianzhyny» (Borzna News). The research aim is to analyze the differences in content and structure of the same newspapers in 1986 and in 2016. Among the main research methods are the monitoring of the original copies of Chernihiv regional newspapers (published in 1986 and in 2016) at Vernadsky National Library of Ukraine, as well as comparative, historical, chronological, problematic, etc.

Key words: local press, content, article, the new model of the local press.

МЕСТНАЯ ПРЕССА ЧЕРНИГОВЩИНЫ: РЕАЛИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Бойко Максим

В статье проанализированы публикации местной советской прессы (районных газет) Коропского, Бахмачского и Борзенского районов Черниговской области, проведено сравнение с наполнением этих же газет сегодня. Предлагается модель развития местной прессы, рассматриваются проблемные моменты их перехода от коммунальной в частную собственность. Объект исследования – местная пресса Черниговской области, в частности бахмачская районная газета «Голос Присеймів'я», коропская районная газета «Нові горизонти», борзенская районная газета «Вісті Борзнянщини». Предмет исследования – анализ различий контента и структурного построения этих же изданий за 1986 и 2016 годы. Основные методы исследования – работа с оригинальными экземплярами районных газет Черниговской области за 1986 и 2016 годы в Национальной библиотеке Украины им. В. И. Вернадского, а также сравнительно-исторический и проблемно-хронологический методы.

***Ключевые слова:** местная пресса, контент, статья, новая модель районной прессы.*

1. Karas M. A. Regional press in a democratic society (periodicals of the USA as an example) : thesis for PhD in Philology: 10.01.08 — journalism / Karas M. A. ; Taras Shevchenko National University of Kyiv. — К., 1999.
2. Meleschenko O. K. Information models of newspapers: interconnection and interdependence of the concept and structure of the subject: thesis for PhD in Philology: 10.01.08 — journalism / Meleschenko O. K. ; Taras Shevchenko State University of Kyiv. — К., 1993.
3. Mass-media : conceptual apparatus / ed. by A. Z. Moskalenko. — К., 1997.
4. Modern information policy / ed. by A. Z. Moskalenko. — К., 1999.
5. Chekmyshev O.V. Regional newspapers from 1976 till the present time / O. V. Chekmyshev // Modern Ukrainian journalism. Conceptual aspect. — К., 1997. — P. 32—36.

6. Chekmyshev O.V. Ukrainian monitor / O. V. Chekmyshev // The analytical collection of information models of the Ukrainian media. — K., 1997. — № 9. — P. 12 —18.

7. Zdir L. Economic situation and quality of media depends on understanding both sides / L. Zdir // Narodne slovo. — 2001. — February 24.

8. Yarmysh Y. Role of the mass-media in the process of state building / Yarmysh Y. // Ukrainsky media bulletin. — K., 1999. — № 3. — P. 13—15.

9. Zahajyskyj B. Regional media expects progress / B. Zahajyskyj // Nash vybir – radicalny reformi. — K., 1995. — P. 5—9.

10. Stupak V. Monitoring of the Ukrainian press / V. Stupak // Visnyk knyzhkovoji palaty. — 2001. — № 4. — P. 35—37.

11. Main Office of Statistics in Chernihiv region [Electronic resource]. — Reference: <http://chernigivstat.gov.ua/>. — Accessed: 15.01.2016.

12. Web site of Chernihiv Regional State Administration [electronic resource]. — Reference: <http://sg.gov.ua/index.php?Id=175207 & tp =0>. — Accessed: 15.01.2016.

13. Law of Ukraine «About the reform of state and municipal printed media» [Electronic resource]. — Reference: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/917-19/>. — Accessed: 15.01.2016.

Стаття надійшла до редакції 17.02.2016

